

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ivlii Cæsarisi Scaligeri Epistolæ & Orationes

Scaliger, Julius Caesar

Lugduni Batavorum, 1600

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70455)

nus poscant, tibi mitto muneri; ut de quibus per huius anni (quod meminisse potes) initia inter vos a Baiulio disputatum sit, cognoscas: an integra serenaque maneat inmutata nebulosaque ætate memoria, cuius in ætate meliore fueras admirator. Quod si quid exciderit (vereor enim) fortasse mihi: te illa tua, quam a Natura larga, ut aiunt, ut ego solco, etiam utraque manu datam, iurisprudentiæ exercitiis, humanioris literaturæ cultu, philosophicæ ac medicæ theoriæ cognitione, diuinæ scientiæ præceptis cumulatissimam fecisti, castigare, demere, addere quantum desit, atque mihi innumeris occupato negotiis, familiaribus, ciuilibus, literariis, ignoscere non pigebit.

PRÆFATIO.

* * *

POSTEA QUAM ita meo fato comparatum fuit, ut priscis exspoliatus ornamentis nouam splendoris fortunam quærere coactus sim; qualem gloriam ex maiorum meorum monumentis sperare decuisset, talem meis auspiciis atque ærumnis propositam esse animaduertebam. Ut enim verendum fuisset mihi ne quid degenerando amitte-

D 3

rem

rem nobilitatis, ita nunc timendum esse ne per socordiam atque ignauiam expetito decori defuisse videar. Nam quemadmodum præclare mecum actum fuisse censeretur, si veteris imperii magnitudo ad me quoque peruenisset, sic beatus contigisse sperem, si per me ipsum alterius regni nouam possim conderè maiestatem, ut non tam ego per illos aliquando viguisse, quam in me illi perpetuo victuri videantur. Hæc hunc admodum cum perpetuis consiliis die noctuque in animo meo cogitarem, non hanc vulgarem studiorum rationem ineundam putavi mihi, qua plærique hominum alienis transcribendis, atque partim inmutandis, partim recitandis, vel aliorum gloriam in suam transmouent, vel in aliena marcescere propriam sinunt. Sed cum sapientiæ agnoscerè partes duas, alteram cõdendi, quæ ad inuentionem pertineret, alteram perficiendi quæ ad iudicium referretur: ut illam iam tot sæculis atque ætatibus tum occupatam tum exhaustam videbam, hanc alteram cum paucis elegi mihi, in qua sublimioris animi, quo ad fieri posset & liceret acumen exercerem. Ac tametsi in multis parum ex sententia atque pro meritis cesserat mihi cum occupatissimo omnium pene homini alii inchoatas, alii perfectas

fectas a me materias vel maturis, vel etiam præcipitatis præripuerint editionibus, tamen quod reliquum factum fuit nobis, maiore animi contentione & suscipiendum & conficiendum existimaui. Maximam Auicennæ partem ex Arabicis literis longe emendatiorem transtuleram. Anteuertere viri docti & boni laboribus nostris. Gauisus sum animum enim meum ab illis qui hoc idem elaborassent iam probatum videbam: eruditionem vero non improbatam, cum ita conuenirent interpretationes nostræ, vt etiam sit aliquid præterea quod dicamus. Aggressus fueram similem operam in diuinis rebus, qualem posuit Eugubinus in libris suis de perenni Philosophia, Diuinus ipse vir, & verarum literarum facile princeps. Edidit, nihil mihi potuit esse iudundius. In me enim vno vigere impetum tot præclarorum virorum contemplando, mirificam voluptatem capiebam iudicii nostri tanquam non ignaui. Iam vero vir diligentissimus Ruellius stirpes suas cum extulit in lucem quid facerem? Tertius ac vicesimus nunc agitur annus vno alteroue excepto, qui propter bella intermissi sunt, cum me variæ ac diuersæ huc atque illuc volitantem exceperunt cu-

ra, quo mihi hortorum notiones aperientur. nullus adhuc prodierat labor præter vnum Hermolai collarium opulentum illud quidem, differtum tum diligentia tum eruditione, ex quo tamen id quod quaerimus, quam perexiguum haurire licet, vides. Præceptor meus Leonicens perquam pauca excogitarat. Cum ego interea meo Marte ea constitui, quæ aliorum superuentu, neque augeri, neque labefactari potuerit. Atque hæc quidem quemadmodum historiae modo digesta sunt, an edi mereantur, de ea re quid statuerint amici, in eorum potestate me futurum spondeo. Quæ vero in disputationis acie disposita sunt, non committam vt cuiuspiam aut audacia aut fortuna præueniri potuisse videantur. Etenim quæ in Theophrasti libros commentifimus, neque cum illis quicquam commune habent, & multa etiam in controuersis non vulgaribus agitata. Quæ vero in iis Plantarum elaborauimus, qui Aristotelis nomine circumferebantur, adeo abhorrent a popularibus narrationibus, vt plus periculi quam laudis adisse verear. Quot enim in causis, quibus cum hominibus res mihi fuerit, satis patet. A quorum placitis cum non fuerit tuta veritas, cur eorum placita
a no-

a nostris cōsiliis tuta esse mereantur. Sum-
 mum enim bonum veritas est, quam qui
 præter studia partium atque factionum aut
 fortiter foueant, aut diligenter inuestigent,
 & mecum faciant, & de Deo opt. max. soli
 bene sentire intelligantur.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI

PRÆFATIO IN EXERCITATIONES

IN THESAURVM. X.

CVM Vasate rediēns in citeriorē Vasco-
 niam me contulisset, neque liceret
 in tribus traiectione militum occupatis flu-
 uium transmittere, & viderē nequaquam
 tuto ibi me pernoctare posse, nactus initium
 noctis satis luculentum, decreui ad Paradi-
 si religiosum collegium diuertere. Quod
 vt facerem, tum temporis ob loci propin-
 quitatē, tū hospitii commoditas propter
 familiaritatem facile persuadebant. Eius
 enim septi sanctitas in virginibus, erudi-
 tio in vitis, mira mei obseruantia in om-
 nibus effecerunt: vt veteris necessitudinis
 memoriam nouorum frequentia officio-
 rum renouare perpetuo contendam. Quip-
 pe sola hæc familia, ad quam libens acce-
 do, si quid eis accidit quod operæ meæ

D 5 vsun